



LPGGz

Landelijk Platform GGz

Notitie 4: onafhankelijke cliëntondersteuning (o)ggz

Er is sprake van een systeemfout

De cliëntondersteuning voor de (o)ggz valt met ingang van de WMO onder de verantwoordelijkheid van gemeenten. Voor andere doelgroepen (VG, LG en ook autisme) is de onafhankelijke, individuele cliëntondersteuning geregeld via de AWBZ-subsidieregeling voor MEE-organisaties. Steunpunten ggz werden tot 2007 grotendeels ook gefinancierd vanuit de AWBZ, via de subsidieregeling zorgvernieuwingprojecten ggz. Met de WMO is het geld van deze subsidieregeling - 6,7 miljoen euro - ongeoormerkt overgeheveld naar het Gemeentefonds. De MEE-organisaties ontvangen samen 176 miljoen euro voor cliëntondersteuning t.b.v. hun doelgroepen.

Het Landelijk Platform GGz is van mening dat er sprake is van een systeemfout: cliëntondersteuning (o)ggz is onvoldoende geborgd en er is onvoldoende geld voor. Het verschil met andere, eerder genoemde doelgroepen is onbegrijpelijk en onaanvaardbaar.

De huidige situatie: versnippering en kapitaalvernietiging

De laatste jaren zijn ggz en oggz aan grote veranderingen onderhevig: overheveling naar de zorgverzekeringswet, overheveling naar de WMO, pakketmaatregelen AWBZ, zorgzwaartebekostiging. In deze situatie neemt de noodzaak van goede cliëntondersteuning alleen maar toe. Steunpunten ggz bieden cliëntondersteuning en hebben een meerwaarde op diverse gebieden: bereik van 'moeilijke' doelgroepen (bijvoorbeeld via straatadvocaten), inzet ervaringsdeskundigheid, directe verbinding met (cliënten)initiatieven voor zelfhulp, lotgenotencontact en maatschappelijke participatie.

Veel steunpunten ggz verkeren in zwaar weer. Gemeenten maken hun verantwoordelijkheid voor (o)ggz-clieñtondersteuning onvoldoende waar. De regionale functie die steunpunten vervullen staat vaak op gespannen voet met het feit dat men afhankelijk is van lokale financiering. Diverse steunpunten zijn verdwenen, dreigen te verdwijnen of hebben hun activiteiten sterk moeten inkrimpen. Het recente faillissement van Basisberaad Rijnmond is slechts één voorbeeld van de ontstane noodsituatie.

MEE krijgt incidenteel taken voor ondersteuning t.b.v. de ggz-doelgroep, zoals bij de gewenningsperiode pakketmaatregelen AWBZ. Voor de cliëñt betekent dit versnippering van het ondersteuningsaanbod. Sommige MEE's werken goed samen met steunpunten ggz (Midden-Holland, Noordoost-Brabant). In andere regio's wordt bestaande expertise van steunpunten ggz genegeerd en bouwen MEE-organisaties een eigen separate en tijdelijke structuur op (Amsterdam, Utrecht). Wanneer in 2010 de gevolgen van de pakketmaatregelen AWBZ werkelijk voelbaar worden, valt de MEE-ondersteuning voor ggz-clieñten weer weg.



LPGGz

Landelijk Platform GGz

In het najaar van 2008 heeft het Landelijk Platform GGz een oproep gedaan aan andere partijen om de cliëntondersteuning ggz te versterken. Dit heeft op regionaal en landelijk niveau geleid tot diverse initiatieven voor samenwerking met MEE en gemeenten/VNG. Met wisselend succes. De genoemde systeemfout staat structurele oplossingen in de weg.

Standpunten Landelijk Platform GGz

1. Het Landelijk Plaform GGz vraagt de staatssecretaris en Tweede Kamer om de systeemfout en de structurele problemen rond cliëntondersteuning (o)ggz te erkennen.
2. Vervolgens vragen wij om de komende jaren een gedeelte van de 150 miljoen euro voor de opvang van de gevolgen pakketmaatregelen AWBZ te besteden aan regionale steunpunten ggz. Deze steunpunten vervullen functies op het gebied van informatie, advies en ondersteuning. Daarnaast hebben ze bredere functies op het gebied van empowerment en maatschappelijke participatie.
3. Voortgebouwd kan worden op de expertise en meerwaarde van bestaande steunpunten ggz: bereik van 'moeilijke' doelgroepen, inzet ervaringsdeskundigheid, directe verbinding met (cliënten)initiatieven voor zelfhulp, lotgenotencontact en maatschappelijke participatie
4. Ten slotte vragen wij de staatssecretaris om een visie op cliëntondersteuning (o)ggz voor de langere termijn. Essentiële elementen hiervoor zijn:
 - eenduidige toewijzing van verantwoordelijkheden in combinatie met toekenning van benodigde middelen;
 - erkenning van de meerwaarde van de werkwijze van steunpunten ggz en verspreiding van die werkwijze naar andere regio's/gemeenten;
 - bestaanszekerheid voor de huidige steunpunten ggz;
 - samenwerking op basis van niet-vrijblijvende afspraken tussen gemeenten, MEE-organisaties en steunpunten ggz.